



WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.I.862.9.2016-KD/JZ

Bydgoszcz 2 stycznia 2017 r.

Pani
Henryka Dziurzyńska
Dyrektor Powiatowego
Urzędu Pracy w Tucholi
Pl. Wolności 23
89-500 Tuchola

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 10 ust. 1 oraz art. 111 i art. 112 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, ze zm.), w dniach od 10 listopada 2016 r. do dnia 15 listopada 2016 r. przeprowadzono kontrolę prawidłowości w PUP Tucholi, Plac Wolności 23, 89-500 Tuchola.

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej, Oddział Rynku Pracy w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy w składzie:

- XXXXXXXXXXXXX Kierownik Oddziału Rynku Pracy WPS K-PUW w Bydgoszczy
- przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- XXXXXXXXXXXXX,

na podstawie upoważnień nr 696/16, 697/16 z dnia 7 listopada 2016 r. wydanych przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego w Bydgoszczy.

ZAKRES KONTROLI.

Realizacja wybranych form aktywizacji zawodowej oraz skuteczność stosowanych instrumentów rynku pracy: staży, szkoleń, przyznawania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, prac interwencyjnych i robót publicznych względem legalności, gospodarności i rzetelności, finansowanych ze środków Funduszu Pracy.

Okres objęty kontrolą - od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.

Ustaień kontroli dokonano w oparciu o analizę przedstawionych danych statystycznych, dokumentów oraz wyjaśnień udzielonych przez:

- Panią XXXXXXXXXXXX – st. inspektora powiatowego,
- XXXXXXXXXXXX – specjalistę ds. programów,
- XXXXXXXXXXXX – kierownika CAZ.

Ilekroć w niniejszym wystąpieniu użyto następujących skrótów, oznaczają one:

- **ustawa o promocji** – ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, ze zm.),
- **PUP w Tucholi** – Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi,
- **CAZ** – Centrum Aktywizacji Zawodowej.

W wyniku podjętych czynności kontrolnych w PUP w Tucholi w zakresie wskazanym powyżej, kontrolowana działalność Urzędu została oceniona: **pozytywnie** na podstawie następujących ustaleń:

ZAGADNIENIA ORGANIZACYJNE.

Kierownictwo w okresie objętym kontrolą stanowi: Henryka Dziurzyńska - Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi oraz Pani Jadwiga Łyczywek - Z-ca Dyrektora. Organizację Urzędu w okresie objętym kontrolą określał Regulamin Organizacyjny Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi wprowadzony uchwałą nr 200/457/2014 Zarządu Powiatu Tucholskiego z dnia 17 czerwca 2014 r.

Na podstawie dokumentów statystycznych przedłożonych zespołowi kontrolnemu ustalono, że liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia zarejestrowanych na terenie działania PUP w Tucholi, według stanu na 1 stycznia 2015 r. wynosiła 678 osób, z ogólnej liczby 3377 osób. Należy uznać, że udział osób powyżej 50 roku życia na dzień 1 stycznia 2015 r. wyniósł 20%.

PUP w Tucholi w ramach posiadanych środków na aktywizację (łącznie ze środkami z Europejskiego Funduszu Społecznego) w kwocie 9.003.000,00 zł, wydatkował na aktywizowanie osób powyżej 50 roku życia w kontrolowanym okresie 888.474,69 zł, co stanowi 9,9% przyznanych środków. Z pomocy we wskazanym zakresie skorzystało 177 osób, w tym:

- staży - 11 osób,
- robót publicznych - 27 osób,
- prac interwencyjnych - 17 osób,
- prac społecznie użytecznych - 35 osób,

- doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy -23 osoby,
- szkoleń -30 osób,
- dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia - 8 osób,
- udział w poradzie indywidualnej 23 osoby bezrobotne,
- udział w poradzie grupowej – 1 osoba
- środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 2 osoby.

(Akta kontroli str. 1-26)

OCENA I BADANIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Działalność kontrolną w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tucholi regulował w okresie objętym kontrolą Regulamin Organizacyjny PUP w Tucholi wprowadzony uchwałą nr 200/457/2014 Zarządu Powiatu Tucholskiego z dnia 17 czerwca 2014 r. Dokument zawiera zapisy dotyczące Samodzielnego Stanowiska ds. Kontroli. Zgodnie z § 24 Regulaminu podstawowym zadaniem tego stanowiska jest realizacja zadań związanych z kontrolą zarządczą, której regulamin jest określony w załączniku nr 1 do Zarządzenia nr 18/2014 Dyrektora PUP w Tucholi z dnia 19.08.2014 r. System kontroli wewnętrznej obejmuje samokontrolę i kontrolę funkcjonalną. Do samokontroli zobowiązani są wszyscy pracownicy Urzędu. Kontrola funkcjonalna obejmuje kontrole planową i doraźną wynikającą z potrzeby pilnego zbadania zaistniałego zdarzenia. Kontrole funkcjonalną sprawują dyrektor, zastępca dyrektora, główny księgowy, kierownicy poszczególnych działów w stosunku do swoich podwładnych i radca prawny. Według planu kontroli na 2015 r. kontrola funkcjonalna realizowana jest w każdym obszarze działalności PUP w Tucholi, a podejmowane czynności kontrolne mają na celu zbadanie każdego elementu stanu faktycznego i porównanie z wyznaczoną dla niego normą. Obejmuje czynności polegające na sprawdzaniu kierunków działania, doboru środków i wykonania zadań przez komórki organizacyjne urzędu oraz systemu zarządzania jakością. Z czynności kontrolnych zostaje sporządzany protokół, który zespół kontrolny przedkłada Dyrektorowi Urzędu. Ewentualne zalecenia pokontrolne są realizowane przez podległe dyrektorowi jednostki komórki organizacyjne Urzędu. Szczegółowej weryfikacji poddano protokoły z kontroli przeprowadzonej w ramach realizacji dwóch umów na refundację środków doposażenia stanowiska pracy. Do sposobu przeprowadzenia kontroli oraz jej dokumentowania zespół kontrolny nie wnosi uwag. W związku z powyższym należy stwierdzić, że kontrola wewnętrzna w PUP w Tucholi jest realizowana w sposób ciągły, spójny i skuteczny, co czyni ryzyko zawodności systemu kontroli znikomym.

(Akta kontroli str. 13-23 i 27-36)

SPOSÓB ROZPOWSZECHNIANIA INFORMACJI O MOŻLIWOŚCIACH I ZASADACH KORZYSTANIA PRZEZ BEZROBOTNYCH Z SUBSTYDIOWANYCH FORM POMOCY.

Podstawowym źródłem informacji i pomocy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia dla bezrobotnego powyżej 50 roku życia w PUP w Tucholi jest indywidualny Doradca Klienta. Jego zadania, które określa ustawa o promocji zatrudnienia, sprowadzają się między

innymi do ustalenia profilu pomocy, wspólnego z klientem sporządzenia Indywidualnego Planu Działania oraz nadzór nad jego realizacją, świadczenia podstawowych usług rynku pracy w formie indywidualnej oraz ułatwienia dostępu do innych form pomocy, poprzez między innymi kierowanie bezrobotnych do pracowników PUP w Tucholi realizujących poszczególne formy wsparcia oferowane bezrobotnym. Każdorazowo, Doradca Klienta informuje bezrobotnego i poszukującego pracy o zasadach korzystania z poszczególnych form pomocy, jego aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy. Upowszechnianie ofert pracy w PUP w Tucholi odbywa się w sposób tradycyjny, poprzez umieszczanie ofert na tablicach ogłoszeń, jak również poprzez przekazywanie ofert pracy do internetowej bazy ofert pracy udostępnianej przez ministra właściwego do spraw pracy. Przedsięwzięcia związane z możliwością zatrudnienia osób bezrobotnych 50+ pojawiają się na stronie internetowej urzędu, lokalnej prasie (Tygodnik Tucholski), a także przedstawiane są na spotkaniach informacyjnych z pracodawcami, targach pracy, w formie broszur i ulotek.

(Akta kontroli str. 37-39)

SKUTECZNOŚĆ MECHANIZMÓW ROZPOZNAWANIA POTRZEB W ZAKRESIE AKTYWIZACJI GRUPY 50+.

PUP w Tucholi w przedstawionej zespołowi kontrolnemu analizie potrzeb rynku pracy na 2015 r., zidentyfikował osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia jako grupę stanowiącą niewykorzystywany potencjał na rynku pracy ze względu na posiadane doświadczenie życiowe i zawodowe, a jednocześnie narażoną na ryzyko dezaktywacji zawodowej. Zespół kontrolny poddał analizie akta osobowe 74 osób bezrobotnych w wieku 50+, którym została zaoferowana przez PUP w Tucholi pomoc w zakresie takich ustawowych form aktywizacji jak: staże, roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy, szkolenia, środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Kontrolą objęto 10 losowo wybranych, zakończonych w 2015 roku staży osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Wszystkie analizowane wnioski złożone przez pracodawców zawierały zapewnienie zatrudnienia bezrobotnego po odbytych stażu, najczęściej na okres do trzech miesięcy, co jak wykazały badania przełożyło się na ich zatrudnienie u organizatorów staży. Uzyskanie, uzupełnienie i doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych zespół kontrolny zbadał na podstawie analizy dziesięciu szkoleń indywidualnych. Osoby, które ukończyły szkolenia w dziewięciu przypadkach znalazły zatrudnienie. Zespół kontrolny poddał analizie 2 teczki osobowe osób w wieku powyżej 50 lat, które złożyły wnioski o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej. Zawierały one wymagane dane: kwotę potrzebnych środków, kalkulację kosztów związanych z podjęciem działalności gospodarczej i źródła ich finansowania, a także deklarowane roczne przychody i zyski z prowadzonej działalności, wysokość wkładu własnego oraz specyfikację i harmonogram wydatków w ramach wnioskowanych i własnych środków. Uznanie przez urząd pracy faktu wywiązania się beneficjenta z realizacji umowy o dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, w tym z umownego warunku nieprzerwanego prowadzenia działalności gospodarczej przez minimum 12 miesięcy, następowało

po faktycznym udokumentowaniu faktu prowadzenia takiej działalności, poprzez działania kontrolne i monitoring pracowników PUP w Tucholi. Zespół kontrolny zbadał również wynik refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, które pozwoliły zorganizować pracę dla 10 bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia. Stwierdzono, że koszty wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych, których akta objęto kontrolą, zostały zrefundowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przedsiębiorcy zatrudniali skierowane osoby bezrobotne przez wymagany czas wskazany w umowie. We wszystkich sprawach objętych kontrolą umowy o refundację zawierały zobowiązania przedsiębiorców do zatrudniania osób bezrobotnych przez okres 24 miesięcy. Zespół kontrolny poddał także analizie akta osobowe 10 bezrobotnych uczestniczących w pracach interwencyjnych i 11 bezrobotnych, które w badanym okresie uczestniczyły w robotach publicznych. Z ustaleń kontroli wynika, że wnioski organizatorów prac interwencyjnych i robót publicznych spełniały obowiązujące wymogi, zaś kwalifikowanie osób bezrobotnych do prac interwencyjnych i robót publicznych oraz ich dofinansowanie przez urząd pracy, było zgodne z obowiązującymi procedurami. Stosując tę formę aktywizacji zawodowej PUP w Tucholi umożliwił bezrobotnym 50+ uzyskanie chociaż czasowego zatrudnienia. Kontrola akt osobowych wykazała, że organizatorzy robót publicznych i prac interwencyjnych jeżeli składali deklaracje o przewidywanym zatrudnieniu po okresie trwania robót publicznych lub prac interwencyjnych to wywiązywali się z tych deklaracji. Rozpoznawanie potrzeb bezrobotnych i ich realizacja, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy jest również realizowana przez PUP w Tucholi poprzez organizację prac społecznie użytecznych. Jak wykazało badanie 20 teczek osobowych bezrobotnych 50+, ta forma wsparcia została skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Prace te odbywały się bez nawiązania stosunku pracy ani umowy o pracę. Ich wykonywanie było skutkiem porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne były wykonywane. Zespół kontrolny wskazuje na brak działań PUP w Tucholi w zakresie integracji społecznej bezrobotnych. W badanym okresie żaden z bezrobotnych, dla których został ustalony III profil pomocy, korzystający ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujący kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej nie został skierowany do udziału w Programie Aktywacja i Integracja. Jak wynika z wyjaśnień udzielonych zespołowi kontrolnemu sytuacja ta wynikała z braku uwzględnienia przez Starostwo Powiatu w Tucholi owych działań w Programie Współpracy Powiatu Tucholskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2015 rok (Dz. U. z 2003 r., nr 96, poz. 874).

Należy stwierdzić, że w jednostce kontrolowanej na skuteczność rozpoznawania potrzeb w grupie badanych osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat ma wpływ właściwa opieka Doradcy Klienta, prawidłowe sporządzenie IPD oraz nadzór nad jego realizacją, co zespół kontrolny ocenia pozytywnie.

(Akta kontroli str. 40-43)

EFEKTYWNOŚĆ ZATRUDNIENIOWA OFEROWANYCH FORM POMOCY.

Zespół kontrolny stwierdził, że 26% osób bezrobotnych, zarejestrowanych na dzień 1 stycznia 2015 r. w PUP w Tucholi, w wieku powyżej 50 roku życia, z ogólnej liczby bezrobotnych reprezentujących tą grupę wiekową uczestniczyło w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu. Najliczniej, osoby z grupy 50+ uczestniczyły w pracach społecznie użytecznych i w robotach publicznych. Badania skuteczności ustawowych formy aktywizacji wykazały, że spośród 35 osób, które zakończyły udział w pracach społecznie użytecznych zatrudnienie po ich zakończeniu znalazło 9 osób (25,7%), spośród 24 osób, które zakończyły roboty publiczne 22 znalazło zatrudnienie (91,7%), spośród 5 osób, które zakończyły prace interwencyjne 4 osoby znalazły zatrudnienie (80%), spośród 9 osób, które zakończyły staże 8 znalazło zatrudnienie (88,9%), spośród 19 osób, które zakończyły szkolenia, 15 bezrobotnych znalazło zatrudnienie (78,9%), spośród 23 osób, które skorzystały z refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy na razie wszystkie osoby utrzymują się w zatrudnieniu (100%). Dwóm osobom zostały przyznane środki na podjęcie działalności gospodarczej i dwie z nich kontynuują samozatrudnienie (100%). Najwyższą efektywnością zatrudnieniową charakteryzowała się aktywizacja osób w wieku powyżej 50 roku życia w formie robót publicznych i staży. Najniższą, prace społecznie użyteczne. Zespół kontrolny stwierdza, że mimo wysokich wskaźników efektywności w takich formach pomocy jak staże, czy roboty publiczne, bezrobotni w wieku powyżej 50 roku życia, którym ustalono III profil pomocy, uczestniczący w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu nie mają większych szans na uzyskanie trwałego zatrudnienia. Ustalenia kontroli wskazują, że rezultaty działań aktywizujących były przeważnie krótkotrwałe, nie zapewniały bezrobotnym 50+ stałej pracy w dłuższym okresie, jedynie nielicznym udało się uzyskać trwałe zatrudnienie. Pozostali, o ile znaleźli pracę, byli zazwyczaj zatrudniani na podstawie krótkoterminowych umów cywilnoprawnych. Po ich rozwiązaniu, w zdecydowanej większości, ponownie rejestrowali się jako bezrobotni i byli obejmowani kolejnymi działaniami aktywizującymi. Stąd konieczne jest położenie nacisku na zwiększenie pomocy dla tej grupy osób bezrobotnych, mając na uwadze duże problemy z powrotem tej grupy na rynek pracy.

(Akta kontroli str. 44)

OCENA ZGROMADZONEJ DOKUMENTACJI POD WZGLĘDEM FORMALNYM.

W przedstawionej dokumentacji, będącej przedmiotem badania zespół kontrolny nie dopatrywał się uchybień pod względem formalnym.

Na tym czynności kontrolne zakończono.

Integralną część wystąpienia pokontrolnego stanowią dowody zawarte w aktach kontroli. Przeprowadzona kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 5/2016.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 113 ust. 2 powołanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Urząd Pracy może, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy. W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego zastrzeżeń, Urząd Pracy w terminie 30 dni obowiązany jest do powiadomienia Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego zastrzeżeń, Urząd Pracy w terminie 30 dni obowiązany jest do powiadomienia Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego o realizacji zaleceń z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

Józef Ramicki
Wicewojewoda